

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ค.๔๘/๒๕๖๑

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง นายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนเป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๐๓/๒๕๖๑ ของศาลแขวงดอนเมือง ซึ่งการทำคำพิพากษาในคดีนี้ ผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะไม่ได้ให้เหตุผลในการทำคำพิพากษา จึงละเมิดสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและสิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณาของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) ประกอบรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ โดยผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว และผู้ตรวจการแผ่นดินได้วินิจฉัยว่ากรณีของผู้ร้องไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ประกอบมาตรา ๔๖ จึงไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้

ผู้ร้องเห็นว่าตนมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยเทียบเคียงกรณีของผู้ร้อง กับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง พระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๒ (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้วางหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

- ๒ -

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ว่าต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้ ๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ ๓) ต้องเป็นกรณี queบุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ ดังนี้

(๑) การทำคำพิพากษาขององค์คณะผู้พิพากษาศาลแขวงดอนเมืองในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๐๓/๒๕๖๑ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕

(๒) ให้คำพิพากษาศาลแขวงดอนเมืองดังกล่าวใช้บังคับมิได้

(๓) มีคำสั่งให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์รื้อการพิพากษาไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี

ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐหรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ...” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ...” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจอรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการทำคำพิพากษาขององค์คณะผู้พิพากษาศาลแขวงดอนเมือง ในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๐๓/๒๕๖๑ เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ร้องในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและสิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕ เนื่องจากองค์คณะในการทำคำพิพากษาในคดีนี้ไม่ได้ให้เหตุผลในคำพิพากษา จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้คำพิพากษาในคดีดังกล่าวใช้บังคับมิได้ และมีคำสั่งให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์รอกการพิพากษาไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ซึ่งแม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และผู้ตรวจการแผ่นดินมีคำสั่งไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้องเป็นการโต้แย้งการทำคำพิพากษาซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาคดี

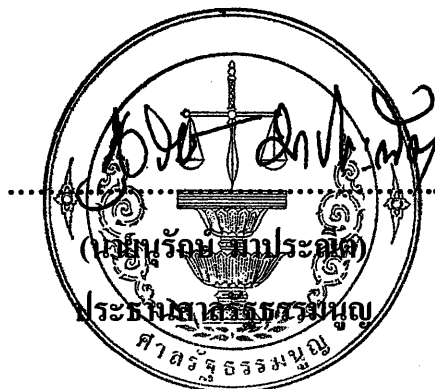

- ๔ -

ของศาลชั้นต้น ซึ่งผู้ร้องมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ฎีกา ต่อศาลที่มีลำดับสูงกว่าได้ และขณะนี้คดีดังกล่าว อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น อันเป็นกรณีต้องห้ามตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจ ยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญ กรณีที่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ตามคำวินิจฉัยที่ ๔๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เห็นว่าตามคำร้องนี้เป็นคนละกรณี เนื่องจากผู้ร้องกล่าวอ้างว่ามีการกระทำ ที่ละเมิดสิทธิของตนและการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งในการพิจารณารับคำร้อง ของศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงไม่อาจนำหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ ในการพิจารณารับคำร้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ มาใช้พิจารณารับคำร้องนี้ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่ง ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๖๓/๒๕๖๑)

(Handwritten signature)

(นายเจริญ ภัคดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

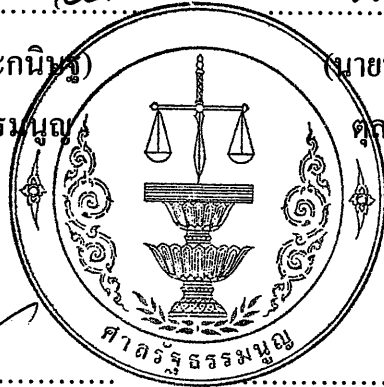
(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ